

ISO Başkanı
Erdal Bahçivan

Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu

- İSO'nun 2013 Yılı araştırmasına göre, sanayide zirvede 39 milyar 729 milyon TL'lik üretimden satışı ile yine Tüpraş yer aldı. **10'DA**
- İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, 500 şirket net satışlarını yüzde 7,4 artırarak 454 milyar 990 milyon TL'ye çıkardı” dedi. **3'TE**

Sanayi kalkınmanın temelidir

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu - 2013 Yılı araştırması sonuçları açıklandı. ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** şunları söyledi: "Sanayi sektörü tüm ülkeler için ekonomik büyümenin ve bütünsel kalkınmanın temelini oluşturuyor. Türkiye de ancak üretime odaklı bir üretim anlayışıyla kaliteli ve sürdürülebilir bir büyümeyi ve refahı yakalayabilir. 2001 yılından itibaren sanayinin ve özellikle de imalat sanayinin milli gelir içindeki payının cari fiyatlar ile hesaplandığında bir gerileme eğilimi içine girdiği ve önemli ölçüde düştüğü görülmektedir. İmalat sanayinin milli gelir içindeki payı 1998 yılında yüzde 23,6 iken, bu 16 yıl içinde sürekli bir düşüşle 2012 yılında yüzde 15,5'e gerilemiş, 2013 yılında ise yüzde 15,3 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye henüz sanayileşmiş bir ülke olmadan bu oranın gerilemeye başlaması sanayi, ekonomi ve Türkiye için sağlıklı bir gelişme değildir."

Borç ve öz kaynak oranı 10 yılın zirvesinde
Araştırma, şirketlerin borç ve öz kaynak oranının 2013 yılında son 10 yılın zirvesine çıktığını ortaya koydu. Buna göre borç ve öz kaynak oranı 2013 yılında 20,4 puan artarak yüzde 132,4 oranına yükseldi. Gelişmiş ülkelerde yüzde 70'ler seviyesinde olan bu orandaki artışta, karlılık ve öz kaynak yaratma olanaklarında yavaşlama, uzun vadeli borçlanma olanakları ve TL'deki değer kaybı etkili oldu.

Şirketler, öz kaynak yetersizliği nedeniyle daha çok banka kredilerini tercih ederek finansman giderlerini plansız bir şekilde artırdı. Karlılığı düşen şirketlerin, öz kaynaklarının büyümesi de olumsuz etkilendi. Başkan Bahçivan, dünyada, öz kaynakların toplam aktifler içindeki payında yüzde 50 oranının kritik bir eşik olduğuna dikkat çekti. Bahçivan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Şirketlerimiz ne yazık ki bono, tahvil, halka arz, uzun vadeli finansman, hedging gibi borçlanma araçlarından yararlanmamaktadır. Kendi faaliyet alanlarında başarılı bir performans sergileyen sanayi şirketlerimizin, finansman sağlama ve kullanmada aynı başarıyı sergileyememesi üzüntü vericidir. Bu noktada Türkiye Kalkınma Bankası'nın daha işlevsel hale getirilerek sanayicinin yatırımlarında uygun finansman çözümleri oluşturmasına ihtiyaç olduğunu vurgulamak istiyorum."

Şirketler kur ve faiz nedeniyle finansman baskısına yenildi

2013 araştırmasının çarpıcı veri-

43,6 ile orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler grubu yaratırken, onları yüzde 36,1 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler grubu izledi. Orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payının yüzde 17,8, yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payının yüzde 2,6 olduğunu hatırlatan Bahçivan, "Bu noktada yüksek teknoloji sektörlerin dünya imalat sanayi içindeki payının ortalama yüzde 16,7 olduğunu hatırlatmak isterim. Güney Kore'de bu oran yüzde 21,6, Singapur'da yüzde 49,9, ABD'de yüzde 20,6. Türkiye bu oranları teknoloji lehine çevirmek zorunda. Aksi takdirde bu tablonun sanayideki

karlılık yansımaları da değiştiremeyiz" dedi.

Bahçivan, ileri sanayi ülkelerinde şirketlerin Ar-Ge harcamalarının, satışlara oranının yüzde 6 ila 8 oranlarına kadar yükseldiğini vurgulayarak, "Türkiye'de ise bu oran binde 8. 500 Büyük şirketlerimizin bu konudaki karnesi Türkiye ortalamasının altında. Şirketlerimiz Ar-Ge'ye üretimden satışlarının ancak binde 47'sini ayırıyorlar" dedi.

Araştırmadan çarpıcı veriler
-Şirketlerin karlılık oranı yedi yılda yüzde 7,2'den yüzde 4,9'a düştü. -Öz kaynakların aktiflere oranı yüzde 43 ile son 10 yılın en düşük oranı oldu. -Toplam borçların aktif toplam içindeki payı 2013 yılında yüzde 57'ye yükseldi. -2013'te finansman giderleri faaliyet karının yüzde 53'üne denk

geldi. -Geçen yılı karla kapatan şirket sayısı, bir yılda 437'den 371'e geriledi. -Geçen yılı zararla kapatan şirket sayısı bir yılda 63'den 129'a çıktı. -Faiz ve döviz kur artışı, finansman giderlerini yükselterek karlılığı olumsuz etkiledi. -FAVOK bazlı verilerde zarar eden şirket sayısı 129'dan 32'ye düştü. -En yüksek katma değeri yüzde 43,6 ile orta-düşük teknoloji yoğunluklu şirketler yarattı. -Ar-Ge'ye üretimden satışların binde 47'si ayrıldı. -Özel sektörde çalışan sayısı yüzde 4,2, ücretler de yüzde 13,1 oranında arttı.

2014 yılında en fazla ihracat yapan 10 kuruluş

KURULUŞ	İHRACAT (Bin \$)
1. Tüpraş.....	3.724.660
2- Ford Otomotiv.....	3.464.635
3- Oyak-Renault.....	3.020.379
4- Arçelik.....	2.220.612
5- Tofaş.....	1.983.572
6-Toyota Otomotiv.....	1.599.436
7-.....	
8-Bosch.....	1.136.676
9- BSH.....	879.301
10- Eti Maden.....	848.691

lerinden biri, şirketlerin esas faaliyetlerinden elde ettikleri karlarının yarısından fazlasını finansman giderlerine harcaması oldu. 2013 yılında faaliyet karları olan 36,5 milyar TL'nin 19 milyar TL'sini finansman gideri olarak harcayan şirketlerin, 2013 yılı dönem karları ise bir önceki yıla göre yarı yarıya düşerek yüzde 4,9'a geriledi.

En yüksek katma değeri orta-düşük teknolojiye sahip şirketler yarattı

Türkiye'nin 500 Büyük Kuruluşu içinde en yüksek katma değeri yüzde

**Erdal
Bahçivan**

**Istanbul Sanayi
Odası Yönetim
Kurulu Başkanı**

İş birliği kültürü ve birlikte yaratmak

İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılın şekillenmesinde çok önemli bir kavramın etkili rolü var. İş dünyası, medya ve üniversiteler başta olmak üzere birçok çevrede tartışılmakta olan bu etkili kavram, iş birliğine dayalı "birlikte yaratmak" (co-creation) kavramıdır. Bu gelişmenin özünde ise teknolojiadaki ilerlemeler yatıyor. Özellikle iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, dijitalleşme ve internet alanındaki devasa ilerlemeler dikkat çekici. Örneğin, insanların katılabileceği etkileşim olanaklarına baktığımızda; blog ve video siteleri, twitter, facebook, instagram gibi sosyal paylaşım imkanları şaşırtıcı bir çeşitlilik sergiliyor. İşte, bütün bunlar, insanları artık kendisine sunulanla yetinen, pasif ve uysal konumundan çıkarıyor. Öyle ki günümüzün dünyasında değer yaratmanın merkezinde kurumların değil, bireylerin yer aldığına dikkat çekiliyor.

Birey ön plana çıkarken, geçmiş dönemin bireyinden farklı olan bir birey anlayışına vurgu yapılıyor: Sadece kendi bireysel menfaatine odaklanmak yerine, ortak bir hedef doğrultusunda yetenek ve kapasitelerini kullanabilen, birlikte yaratmak için paydaşlarıyla güçlerini birleştirebilen, katılımcı ve paylaşımcı bir birey anlayışı, yükselen değer haline geliyor.

Bu yükselen değerle birlikte, iş birliği kültürü de öne çıkıyor. İş birliği, bu alanda çalışanların da belirttiği gibi, özellikle birbirine benzemeyenler arasında neredeyse rastlamadığımız hatta benzeyenler arasında bile çok az tanık olduğumuz bir şey. Oysa dünyadaki son örneklerin de gösterdiği gibi, herhangi bir önemli sorunu çözenin yolu, bize benzeyenlerden ziyade benzemeyenlerle sağlanacak diyalog, müzakere ve iş birliğinden geçiyor.

İş birliği kültürünün eksikliği ve bu kültüre mesafeli duruşun nedenleriyle ilgili yapılan çalışmalarda şu olumsuzluklara dikkat çekiliyor: Güvensizlik, demokratik yönetim eksikliği, şeffaf olmamak, amaç dışı faaliyetler... İşte, bu engel ve olumsuzlukları aşanlar, iş birliği kültürünü geliştirerek birlikte yaratma gücünü kazanabilirler. Bunu başaranlar, 21. yüzyılı şekillendirme sürecine de katkı yapacaktır.

İSO Başkanı Bahçivan, tekstilcileri ağırladı

Osmanbey Tekstilci İşadamları Derneği (OTİAD) heyeti, OTİAD Yönetim Kurulu Başkanı İlker Karataş'ın başkanlığında **İstanbul Sanayi Odası**'nı (İSO) ziyaret etti. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'in ev sahipliğinde Tepebaşı'ndaki İSO ana binada yapılan toplantıya İSO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi **Ali Ulvi Orhan** da katıldı. Türkiye'nin içinde bulunduğu bölgede ve çevre ülkelerde yaşanan sorunların sektöre etkisinin konuşulduğu toplantıda **İSO Başkanı** Bahçivan, her krizin bir fırsatın tetikleyicisi olduğunu ve bu tip süreçlerin kişi ve kurumlara kendilerini tazeleme imkanı verdiğini söyledi. OTİAD Başkanı İlker Karataş da yılın ilk 5 ayında geçen yıla göre yüzde 15'lik bir düşüş yaşadıklarını ancak son aylarda toparlanma emareleri olduğunu belirtti. Toplantıda ayrıca OTİAD'ın önümüzdeki dönem için hazırladığı projeler ile ilgili de fikir alışverişi yapıldı.